

Monitoring sredozemne medvjedice u Hrvatskoj 2010. – 2013.

Jasna Antolović i suradnici

Udruga za istraživanje i zaštitu prirode Grupa Sredozemna medvjedica, Zagreb
jasna.antolovic@zg.t-com.hr

Uvod

Viđenja kritično ugrožene sredozemne medvjedice (*Monachus monachus*, Hermann, 1779.) prijavljivana su duž cijele hrvatske obale u posljednja dva desetljeća. Grupa *Sredozemna medvjedica* (GSM), u suradnji s *Gruppo Foca Monaca* (GFM), zabilježila je i potvrdila oko 480 viđenja od 2000. do 2009. godine (1). Značajan broj viđenja zabilježenih fotosnimkama počinje 2005. godine duž istarskog poluotoka (sjeverozapadni dio Hrvatske). GSM i GFM počeli su 2008. godine monitoring područja na kojima je primijećena sredozemna medvjedica te edukaciju lokalnog stanovništva. Od 2005. nadalje prikupljeno je više dokumentarnih snimki, uključujući i brojne fotografije snimljene u istarskoj regiji i na područjima otoka Cresa.

Ključne riječi: sredozemna medvjedica, monitoring

Materijali i metode

Ukupno je zabilježeno 230 verificiranih, direktno snimljenih, spremljenih i analiziranih susreta od 2010. do 2013. godine (1). Prema informacijama koje sadrže, podaci su klasificirani u tri kategorije: 1. viđenja s fotografijama ili videosnimkama koje omogućuju fotoidentifikaciju jedinke (sredozemne medvjedice); 2. viđenja s fotografijama ili videosnimkama koje ne omogućavaju identifikaciju jedinke; i 3. viđenja bez fotografija ili videomaterijala (direktnim intervjuom).

Sve prikupljene fotografije nastale su na području istarskog poluotoka. U prvoj kategoriji viđenja prikupljena je fotodokumentacija odrasle jedinke. Iako ove analize ne daju jasnu detekciju bilo koje druge vrste, ipak su omogućile određivanje dometa kretanja jedinke koja se pruža duž istočne obale Cresa do Pule (130 do 150 kilometara obale). U siječnju 2009. godine, nakon prethodnih eksperimentalnih pilot-projekata, GFM i GSM instalirali su fotokamere za monitoring u špilji Mala Kolombarica (južni dio rta Kamenjaka), omogućavajući time kontinuiranu pokrivenost područja plaže unutar špilje. Tu je aktivnu špilju često koristila jedinka koju smo uspjeli identificirati.

Iako brojne prikupljene fotografije prikazuju isti uzorak, manji broj njih, pogotovo one povezane s „pokretljivijim“ područjima, nisu bile dovoljno jasne za daljnju identifikaciju. Također, neka od ukupnih viđenja ne mogu se povezati s jednom jedinkom kad se uzme u obzir mjesto i vrijeme snimanja. To se posebno odnosi na snimke s juga Hrvatske, budući da udaljenost i vrijeme snimanja nisu u skladu sa saznanjima da jedinke sredozemne medvjedice prijeđu otprilike 12 do 40 kilometara na dan (2).

Zaključak

Rad prezentira podatke utemeljene na sustavnom monitoringu i povremenim susretima sa sredozemnom medvjedicom. Stoga se rezultati o populaciji sredozemne medvjedice u Hrvatskoj ne mogu smatrati iscrpnima, nego samo prikazuju uvodna istraživanja postojećeg stanja. Gledajući fotografije od 2005. nadalje, evidentno je da se barem jedna odrasla jedinka često pojavljivala na području istarske regije. Uspoređujući podatke s juga Hrvatske i one s istarskog-creskog područja, vidi se da se ne radi o istoj jedinki, prema sadašnjem znanju o kretanju vrste. Daljnja istraživanja te detaljnija i sustavna analiza kretanja jedinki potrebni su kako bismo bolje razumjeli prisutnost i brojnost populacije sredozemne medvjedice duž cijele hrvatske obale.

Literatura

- Antolović, J. Antolović, N. Antolović, M. Coppola, E. Pecchiar, G. Piccoli, M. Hervat, M. 2010. Analysis of Sightings of Monk Seal (*Monachus monachus*, Hermann 1779) in Croatian Part of the Adriatic 2006-2009. Rapp. Comm. Int. Mer Medit, 39:431
- Adamantopoulou, S. Androukaki, E. Dendrinis, P. Kotmatas, S. Paravas, V. Psaradellis, M. Tounta, E. Karamanlidis, A.A. 2011. Movements of Mediterranean monk seal (*Monachus monachus*) in the Eastern Mediterranean Sea. Short Note. Aquatic Mammals. Vol.37 n°3: 256-261

Antolović, Jasna rođena je u Splitu, a djetinjstvo je provela u Komiži na otoku Visu, gdje je završila osnovnu školu. Srednju školu i studij završila je u Zagrebu. Diplomirala je biologiju i kemiju na Pedagoškoj akademiji, te biologiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Godine 1997. upisala je poslijediplomski studij na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, smjer biologija – ekologija. Završila je ronilačku školu CMAS – R2. Članica je Hrvatskog biološkog društva i Hrvatskog ekološkog društva od 1993. godine, Eurocoasta Hrvatske, Gruppo Foca Monaca – Rim, WWF – Italija od 1997., a CIESM-a Monaco od 1998. godine.

Sudionica je međunarodnih i domaćih simpozija, konferencija, kongresa i znanstvenih skupova od 1997. do 2013. godine.

Održala je više od stotinu edukativnih predavanja i prezentacija te organizirala dječje radionice *More je živo* o zaštiti prirode i okoliša u vrtićima, osnovnim i srednjim školama, ronilačkim klubovima, ribarskim zadrugama, planinarskim društvima i studentskim udrugama na području cijele Hrvatske. Suradnica je u znanstvenom časopisu *The Monachus Guardian – Ontario, Canada*, koji se objavljuje na web-stranici i u tiskanom obliku od 1997. godine.

U suradnji s REC-om Budimpešta i WWF – Barcelona sudjelovala je u istraživanju staništa sredozemne medvjedice i monitoringu u priobalju Albanije 1999. godine, te u Izmiru – Foca, Turska, 2002. godine. Dvadesetak godina volonterski radi u području istraživanja i očuvanja prirode te zaštiti okoliša. Od 1995. godine voditeljica je Udruge za istraživanje i zaštitu prirode Grupa *Sredozemna medvjedica*.

Zaposlena je u Kliničkom bolničkom centru Zagreb – Rebro.